

університету : зб. наукових праць. Маріуполь, 2015. Вип. 29. С. 203-210. (Серія : Економічні науки).

2. Ястремська Н.М. Проблеми впливу глобалізації на соціально-трудові відносини та реформування державної політики зайнятості. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Финансовый механизм решения глобальных проблем : предотвращение экономических кризисов» (Днепропетровск, 20-21 сентября 2012 г.). Дніпропетровськ, 2012, с. 58-59.

3. Ляш О.І. Ринок праці у контексті сучасних тенденцій глобалізації економіки. Національний лісотехнічний університет України 2007, вип. 17.1. с. 170-173.

УДК 339.727

М.В. ІГНАТИШИН

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,

М.І. ІГНАТИШИН

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри галузевого машинобудування,
природничих дисциплін та інформаційних технологій,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ВАЛЮТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ДИСБАЛАНСІВ

Формування валютних курсів – складний процес, який відбувається під впливом взаємодії багатьох чинників, що впливають на попит та пропозицію валюти як прямо, так і опосередковано.

Основними наслідками девальвації національної валюти є подорожчання імпортової продукції, розрахунки за яку здійснюються в іноземній валюті, а згодом – продукції галузей української економіки, передусім внаслідок подорожчання пального і збільшення транспортних витрат.

Постійне перевищення обсягів купівлі іноземної валюти над обсягами її продажу є характерною ознакою валютного ринку 2016–2017 рр.

Перевищення попиту над пропозицією характерне для ринку пропозиції. За таких умов носії пропозиції мають владу на ринку, а отже, мають можливість диктувати йому свої умови. Найсуттєвішим елементом прояву такої влади продавців іноземної валюти є стабільно високий її курс. Результатом такої взаємодії є девальвація української гривні. Водночас необхідно відзначити перманентність такого явища, тому можна говорити про те, що відмова від застосування адміністративних методів стабілізації валютного ринку та загальна лібералізація валютної політики в Україні впродовж 2014–2018 рр. не принесли бажаних результатів і реальні ринкові механізми ціноутворення не працюють на валютному ринку [1].

У 2015 р. курс гривні за короткий період досягає історичного мінімуму – більше 30 грн /дол., потім швидко зростає, і надалі певний час коливається у межах 20–24 грн/дол., змінюючись різкими стрибками.

Коливання курсу долара протягом 2016-2018 років

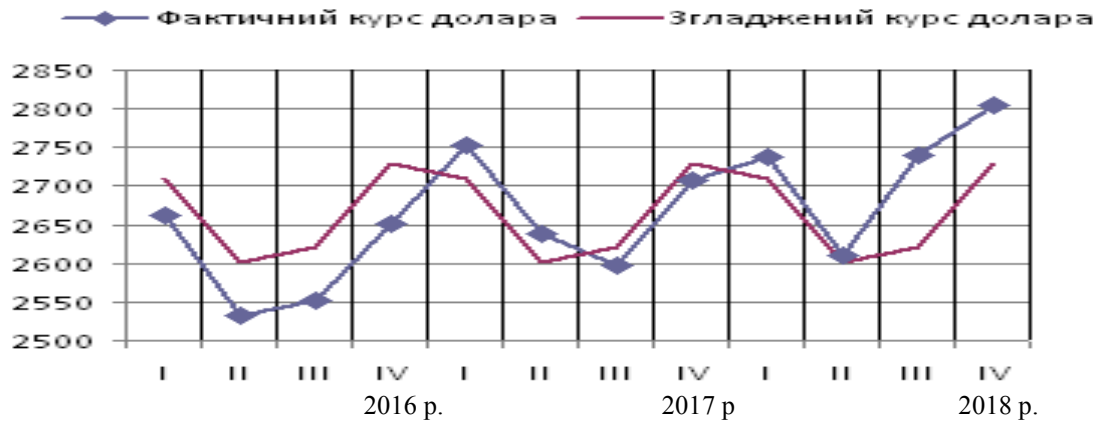

Рис. 1. Коливання курсу долара протягом 2016-2018 рр. [3]

Як показує рис. 1., що для 2016–2018 рр. спостерігається сезонна поведінка, коли курс досягає своїх максимумів у зимові місяці.

З 7 лютого 2019 року уведено в дію Закон "Про валюту і валютні операції". Він повинен забезпечувати поступовий перехід України до ліберальної моделі валютного регулювання, яка передбачає свободу здійснення валютних операцій при одночасному збереженні макроекономічної та фінансової стабільності. З іншого боку, відкриття можливостей вільно вкладати кошти за кордон зумовило стрибок експорту капіталу що призвело до тиску на курс у середині країни [2].

Середньозважені курси на готівковому валютному ринку України, 2019

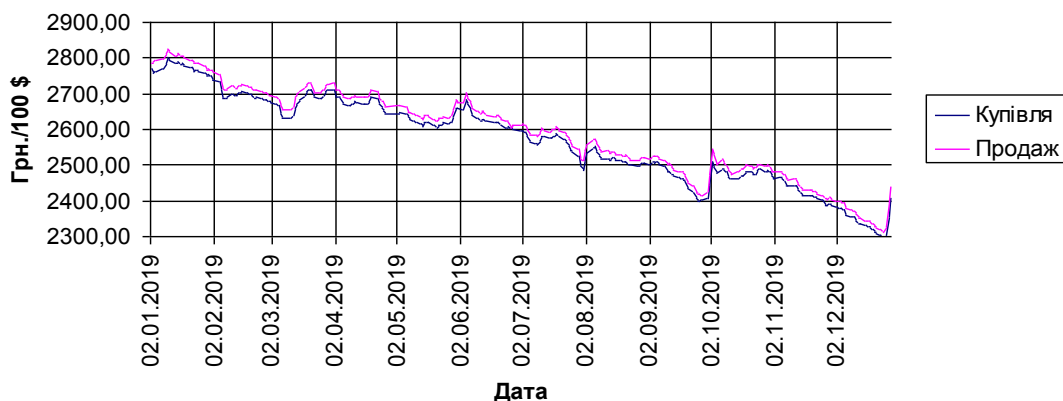

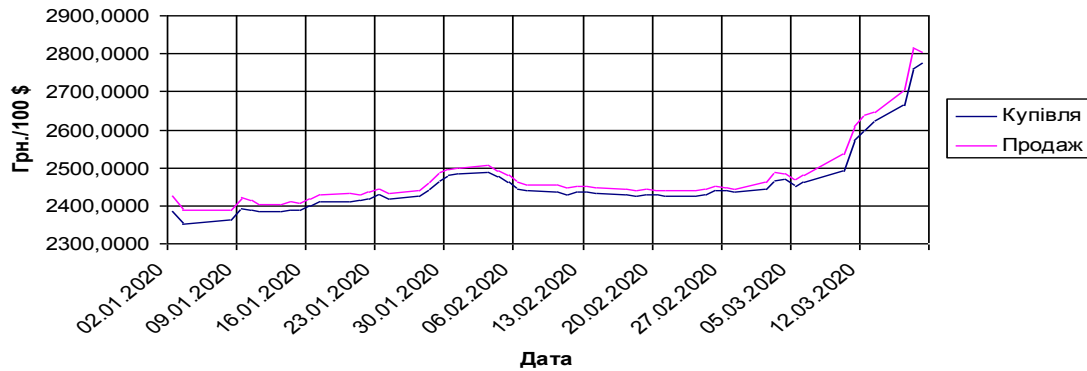
Рис. 2. Середньозважені курси на готівковому валютному ринку на визначену дату, грн. за 100 доларів США [3]

Аналізуючи рис.2 необхідно відмітити, що незважаючи на сезонні девальваційні очікування, гривня наприкінці вересня продовжила зміцнюватись і фактично наблизилась до позначки 24 грн за долар, що породило нову хвилю запитань "а що буде з долларом?"

Причиною такого укріплення, як і в попередні місяці, був попит на державні цінні папери серед нерезидентів. Так, наприкінці вересня портфель нерезидентів в українських ОВДП збільшився до 100 млрд гривень.

Насправді, такий похід інвесторів за високою дохідністю міг відбутись ще минулого року, але глобальний розпродаж майже всіх активів, зокрема ризику країн, що розвиваються, змусив частину з них закрити позиції раніше та і в цілому обмежив їхній апетит, зокрема і до подібних локальних валют.

**Середньозважені курси на готівковому валютному ринку
України, 2020 рік**

Рис.3. Середньозважені курси на готівковому та валютному ринку на визначену дату, грн. за 100 доларів США[3]

Як видно із рис.3, що курс долара до гривні зростає через турбулентність на фінансових і товарних ринках, що спровокувало істотне зростання попиту на іноземну валюту. Різкий стрибок валюти стався 10 березня після обвалу світових бірж, спричинених побоюваннями світової рецесії через епідемію коронавірусу.

Для згладжування надмірних коливань гривні, спричинених поширенням світом коронавірусу та погіршенням настроїв учасників фінансового ринку, 13 березня Нацбанк продав близько \$150 млн. Днями було продано ще \$350 млн.

На сьогодні Національний банк зберігає активну присутність на міжбанківському валютному ринку для згладжування надмірних коливань обмінного курсу гривні, які посилюються упродовж останнього тижня у зв'язку з погіршенням настроїв учасників ринку в умовах високої невизначеності щодо подальшого поширення коронавірусу світом та підвищення турбулентності на світових фінансових і товарних ринках.

Список використаних джерел:

1. Шкварчук Л.О Слав'юк Р.А. Карпенко А.О. Валютний ринок України: причини та наслідки дисбалансів. Гроші, фінанси і кредит. Випуск 24. 2018. — С. 399—403.
2. Закон України від 21.06.2018 року №2473- III "Про валюту і валютні операції" [Електронний ресурс] — Режим доступу: [http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove_zakonodavstvo/zakoni\\$ukraini/73183.html](http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove_zakonodavstvo/zakoni$ukraini/73183.html) 12.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Доступний з : <https://bank.gov.ua/>.

УДК 336.14

С.В. КАЧУЛА

доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна

**ДІЄВІСТЬ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

Сучасні соціально-економічні трансформації в країні та глобальні виклики потребують посилення дієвості державної фінансової політики, що передбачає підвищення ефективності її інструментарію, спрямованого на нейтралізацію соціальних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>